

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/4916
Karar No : 2004/7306

Davacılar : 1-Önay Şevket Bilgin
2-Clifford Holmes Polley
3-Kenan Sönmez
4-Arif Poyraz
5-Zafer Mutlu
6-Mustafa Dinçer
7-Yıldırım Ünverdi

Vekilleri : Av. Ömer Gökhan Ovat
Teşvikiye Cad. No:123 Teşvikiye/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

Vekili : Av. Ayperi Samantır - Aynı yerde

İstemin Özeti : 17.07.2000 tarih ve 00-26/292-162 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin tali bayilerle yaptığı rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki sözleşmelerin yasal süre içerisinde Rekabet Kuruluna bildirilmemesi nedeniyle anılan şirketin yönetim kurulu üyeleri olan davacıların her birine 30.420.000 lira para cezası verilmesine ilişkin kısmının; önaraştırma raporunun on günlük süre içinde görüşülmediği, önaraştırma raporunun 30 günlük süre içinde verilmediği, soruşturmanın süresinde tamamlanmadığı, soruşturma sırasında dağıtım maliyeti hesaplanmadan komisyon oranlarının fahişliğinden söz edildiği, BİRYAY Birleşik Yayın Dağıtım A.Ş. Ana Sözleşmesinin 39.maddesinde belirlenen komisyon oranlarının uygulanmadığı, tali bayilerle yapılan bu sözleşmelerin pazara girişi önlemeye yönelik olmadığı öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Soruşturma ve nihai karar sürecinde sürelerle uyulmamasının iptali gerektiren sonuca etkili bir sakatlık olmadığı, sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesi kapsamında rekabet ihlaline yol açtığı, buna karşın Kurul'a bildirilmediği, bir talepte bulunulmaması ve Kanun'da öngörülen koşulların birlikte bulunmaması nedeniyle sözleşmenin muafiyet hükümlerinden de yararlandırılamayacağı, işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hakimi : Hüseyin ÖZGÜN

Düşüncesi : Davacıların yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirket ile tali bayiler (son satıcılar) arasında yapılan sözleşmelerin, bayilerin yeniden satış özgürlüklerini kısıtlayacak, rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştıracak ve piyasaya yeni girişleri engelleyecek nitelikte olduğu, bu haliyle 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesi kapsamına girdiği, grup muafiyetinden yararlanma koşullarını taşımadığı ve süresinde de kurula bildirilmediği anlaşıldığından yönetim kurulu üyesi sıfatıyla davacılar para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/4916
Karar No : 2004/7306

Açıklanan nedenle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerekliği düşünülmüştür.

Danıştay Savcısı : Nevzat ÖZGÜR

Düşüncesi : Dava, Birleşik Basın Dağıtım A.Ş'nin tali bayilerle yaptığı rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki sözleşmelerin yasal süre içerisinde Rekabet Kuruluna bildirilmemesi nedeniyle anılan şirketin yönetim kurulu üyeleri olan davacıların her birine 30.420.000 lira para cezası verilmesine ilişkin 17.7.2000 tarih ve 00-26/292-162 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptaline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Dava konusu idari kararın tesisi aşamasında 4054 sayılı Kanunda öngörülen sürelerin aşılmış olmasının işlemin iptalini gerektirdiği ileri sürülmekte ise de ön araştırma ve soruşturma sürecine hız kazandırmak ve Rekabet Kurulunun işleri süratle karara bağlamasını sağlamak amacıyla konulan ve Kurulun iç işleyişine yönelik bulunan sürelerin aşılmamasının Rekabet Kurulu kararının iptalini gerektirmeyeceği konusunda duraksamaya yer olmadığından, idari usule aykırı işlem tesis edildiğine ilişkin olarak davacılar tarafından ileri sürülen iddialar geçerli görülmemiştir.

4054 sayılı Kanunun 1.maddesinde bu Kanunun amacının mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu, 4.maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu, özellikle rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesinin hukuka aykırı ve yasak eylemlerden biri olduğu belirtilmiş, 16. maddesinin ilk fıkrasının (c) bendinde 4. madde kapsamına giren anlaşmaların süresi içinde bildirilmemesi halinde teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerine Rekabet Kurulunca para cezası verileceği, üçüncü fıkrasında ise tüzel kişiliği olan teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin birinci fıkrada belirtilen para cezalarına çarptırılmaları halinde, bu tüzel kişiliğin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de şahsen verilen cezanın yüzde onuna kadar ayrıca para cezası uygulanacağı kuralına yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden, davacıların yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirket ile tali bayiler (son satıcılar) arasında yapılan sözleşmelerde bayilerin adresi çevresinde bir başka kişi veya kuruluşa satış için yayın veremeyeceği ve bayilerin şirketin yazılı izni olmadıkça başka bir dağıtım kuruluşunun veya yayınevının yayınlarını teşhir edip satmayacağı, aksi takdirde şirketin hiçbir ihtara gerek olmaksızın sözleşmeyi fesih hakkına sahip olacağı yönünde hükümlere yer verildiği anlaşılmakta olup, bayilerin yeniden satış özgürlüklerini

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2001/4916
Karar No : 2004/7306

kısıtlayacak, rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştıracak ve piyasaya yeni girecekleri engelleyecek nitelikteki bu sözleşme hükümlerinin 4.madde kapsamına girdiği kuşkusuzdur.

Öte yandan, 1997/3 sayılı Tek Elden Dağıtım Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyet Tebliğinin 3/b ve 3/c maddelerinde tek elden dağıtıcıya yüklenebilecek yükümlülükler sayma suretiyle belirlenerek bunların dışında herhangi bir rekabet sınırlaması getirilemeyeceği belirtilmiş olup sözü edilen grup muafiyeti tebliğine göre sağlayıcının tek elden dağıtıcının kendi bölgesinde kime ne miktarda mal satacağına müdahale etme hakkı bulunmadığı ve ayrıca anlaşma konusu mallarla rekabet halindeki malların dağıtımının şirketin yazılı izni gibi bir koşula bağlanması mümkün olmadığı halde tali bayilerle yapılan sözleşmelerde bu hususlara aykırı hükümlere yer verilmiş olması nedeniyle bahsi geçen sözleşmelerin grup muafiyetinden yararlanamayacağı kuşkusuzdur.

Bu itibarla rekabeti sınırlayıcı nitelikteki bu anlaşmaları 4054 sayılı Kanunun 10. maddesi uyarınca sözleşmenin yapılmasından itibaren en geç bir ay içinde Rekabet Kuruluna bildirmesi gereken anonim şirkete, sözü edilen bildirim yapmaması nedeniyle para cezası verilmesi üzerine şirket yönetim kurulu üyesi olan davacılara da şahsen para cezası uygulanması yönündeki dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, duruşma için önceden taraflara bildirilen 09.11.2004 tarihinde davacı tarafın gelmediği, davalı Rekabet Kurumu vekili Av. Ayperi Samantır'ın geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu anlaşılmalı açık duruşmaya başlandı. Gelen tarafa usulüne uygun olarak söz verilip dinlendikten, Danıştay Savcısının düşüncesi alındıktan ve gelen tarafa son kez söz verildikten sonra duruşmaya son verildi. Dosyadaki bilgi ve belgeler incelenip gereği görüldü;

Dava, 17.07.2000 tarih ve 00-26/292-162 sayılı Rekabet Kurulu Kararı'nın Birleşik Basın Dağıtım A.Ş.'nin tali bayilerle yaptığı rekabeti kısıtlayıcı nitelikteki sözleşmelerin yasal süre içerisinde Rekabet Kuruluna bildirilmemesi nedeniyle anılan şirketin yönetim kurulu üyeleri olan davacıların her birine 30.420.000 lira para cezası verilmesine ilişkin kısmının iptali istemiyle açılmıştır.

Üye Ali Öztürk'ün, davacıların yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirketin anılan Rekabet Kurulu Kararı'nın iptali istemiyle dava açtığı, bu davanın Dairemizin 09.07.2002 tarih ve E:2002/873, K:2002/2685 sayılı karar ile süre yönünden reddedildiği, yönetim kurulu üyesi davacıların açtığı bu davada sözleşmenin 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesi kapsamına girip girmediğinin tartışılmasına hukuken olanak bulunmadığı, davanın sözleşmenin süresinde bildirilip bildirilmediği ve davacıların kusurlarının bulunup bulunmadığıyla sınırlı olarak incelenmesi gerektiği yolundaki görüşü; yönetim kurulu üyelerine para cezası verilmesinin sebep unsurunu 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesine aykırı olduğu öne sürülen sözleşmenin

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2001/4916

Karar No : 2004/7306

süresinde bildirilmediği hususu oluşturduğundan, dolayısıyla sözleşmenin 1.maddesinde belirtilen maddesi kapsamında rekabete aykırı olup olmadığının saptanması zorunlu olduğundan kabul edilmemiştir.

Dava konusu Kararın tesisi aşamasında 4054 sayılı Yasa'da öngörülen sürelerin aşıldığı, bununda işlemin iptalini gerektirdiği öne sürülmekte ise de ön araştırma ve soruşturma sürecini hızlandırmak, Kurul'un süratle karar vermesini sağlamak amacıyla konulan, Kurul'un iç işleyişine yönelik bulunan, uyulmaması halinde yaptırım öngörülmeyen sürelerin aşılmasını işlemin iptalini gerektiren bir sakatlık olarak değerlendirilemeyeceğinden, davacıların bu iddiasına itibar edilmemiştir.

4054 sayılı Kanunun 1.maddesinde bu Kanunun amacının mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hakim olan teşebbüslerin bu hakimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu, 4.maddesinde belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan doğruya veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu, özellikle rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesinin hukuka aykırı ve yasak eylemlerden biri olduğu belirtilmiş, 16. maddesinin ilk fıkrasının (c) bendinde 4. madde kapsamına giren anlaşmaların süresi içinde bildirilmemesi halinde teşebbüs ve teşebbüs birlikleri ve/veya bu birliklerin üyelerine Rekabet Kurulunca para cezası verileceği, üçüncü fıkrasında ise tüzel kişiliği olan teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin birinci fıkrada belirtilen para cezalarına çarptırılmaları halinde, bu tüzel kişiliğin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de şahsen verilen cezanın yüzde onuna kadar ayrıca para cezası uygulanacağı kuralına yer verilmiştir.

Dosyada bulunan tüm bilgi ve belgelerin incelenmesinden davacıların yönetim kurulu üyesi oldukları anonim şirket ile Yaysat Yayın Satış, Pazarlama ve Dağıtım Anonim Şirketi'nin ve bu iki şirketin birlikte kurmuş oldukları BİRYAY Birleşik Yayın Dağıtım A.Ş.'nin koordinasyon sağlayarak gazete ve dergi piyasasını bölüştükleri, müşteri yayınevlerine ait gazete ve dergilerin dağıtımına ilişkin komisyon oranlarını ve dağıtılan yayınlardan alınacak sabit ücretleri birlikte tespit ettikleri, bu koordinasyonun ilgili ürün pazarında hakim durumda olduğu, BİRYAY'ın kendisinin dağıtım için yeterli araç ve personelinin bulunmadığı, koordinasyonu ve kurucu şirketlerin kâr maksimizasyonunu sağlamayı amaçladığı, bu oluşum içerisinde kurucu şirketler ile tali bayilerin yaptığı sözleşmenin 1.maddesinde, bayinin sözleşme süresince adresi çevresinde bir başka kişi veya kuruluşa satış için yayın veremeyeceğinin; 2.maddesinde bayinin şirketin yazılı izni olmadıkça başka bir dağıtım kuruluşunun veya yayınevinin yayınlarını teşhir edip satamayacağına hükme bağlandığı, sözleşmenin bu haliyle bayilerin yeniden satış hakkını kısıtladığı, rakip teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştıracak ve piyasaya

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2001/4916

Karar No : 2004/7306

Yeni girecekleri engelleyecek nitelikte olduğu, bu haliyle de 4054 sayılı Yasa'nın 4.maddesi kapsamına girdiği, buna karşın sözleşmenin 4054 sayılı Yasa'nın 10. ve Geçici 2.maddelerindeki bildirim yükümlülüğüne rağmen Kurul'a bildirilmediği anlaşılmaktadır.

Bu durum karşısında, 4054 sayılı Kanun'un 4.maddesi kapsamına giren anlaşmaların Kurul'a bildirilmemesi nedeniyle Yasa'nın 16.maddesi gereğince bildirimde bulunmayan tüzel kişiliklerin yönetim organlarında görev alan gerçek kişilere de şahsen ayrıca para cezası uygulanacağı öngörüldüğünden, yukarıda içeriği ve niteliği değerlendirilen sözleşmenin Kurul'a bildirilmemesinden dolayı yönetim kurulu üyesi sıfatıyla davacılar para cezası uygulanmasında hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Diğer yandan, 4054 sayılı Yasa'nın 5.maddesinde düzenlenen ve 10.madde gereği ilgililerin talebi üzerine uygulanabilecek olan 4.madde hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulma için Yasa'da ön görülen dört koşulun birlikte gerçekleşmemesi, esasen bu konuda bir talepte de bulunulmaması nedeniyle sözleşmenin muafiyet kapsamında değerlendirilmesine de olanak bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle, yasal dayanağı bulunmayan davanın reddine, yargılama giderlerinin davacılar üzerinde bırakılmasına, yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 700.000.000.-TL avukatlık ücretinin davacılar tarafından alınarak davalı Kuruma verilmesine, 09.11.2004 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Serap	Ali	Orhun	Kırdar
KANTARCIOĞLU	AKSOYLU	ÖZTÜRK	YET	ÖZSOYLU

